

ОСВІТНІ ВТРАТИ:

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

● **ТЕТЯНА ВАКУЛЕНКО**

директорка

Українського центру оцінювання якості освіти

ОСВІТНІ ВТРАТИ / РОЗРИВИ

навчальні
втрати / розриви

hard & soft skills

виховні
втрати / розриви

зниження темпу
розвитку

НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ VS НАВЧАЛЬНІ РОЗРИВИ

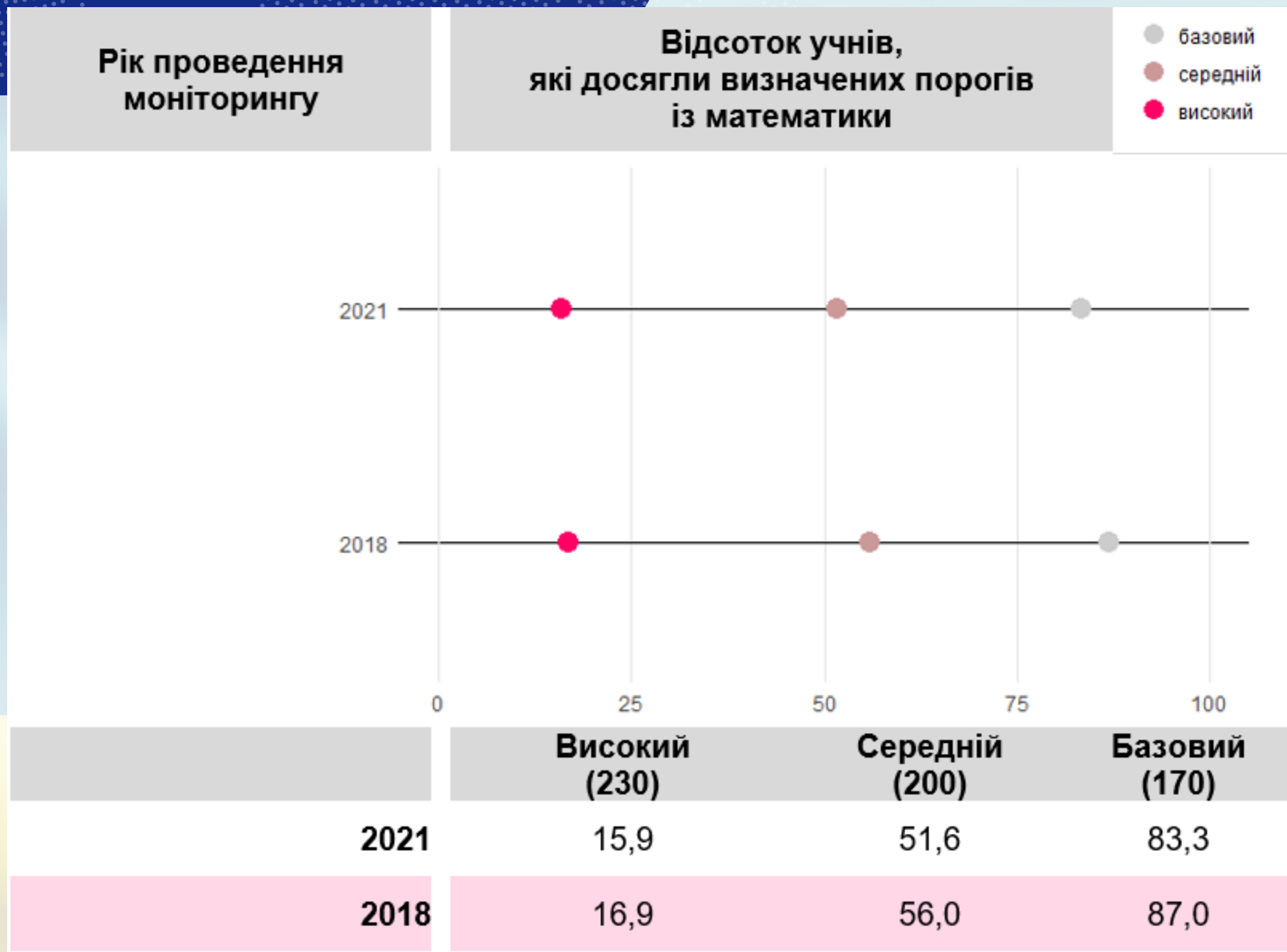
НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ (learning loss) – будь-яка втрата знань, умінь, навичок і/або уповільнення чи переривання академічного прогресу через великі прогалини або паузи в навчанні конкретного учня, спричинені:

- пропусками занять,
- неефективним викладанням,
- плановими перервами в освітньому процесі (канікули),
- незапланованими перервами в навчанні, пов'язаними із соціальними кризами, природними катаклізмами, тощо.

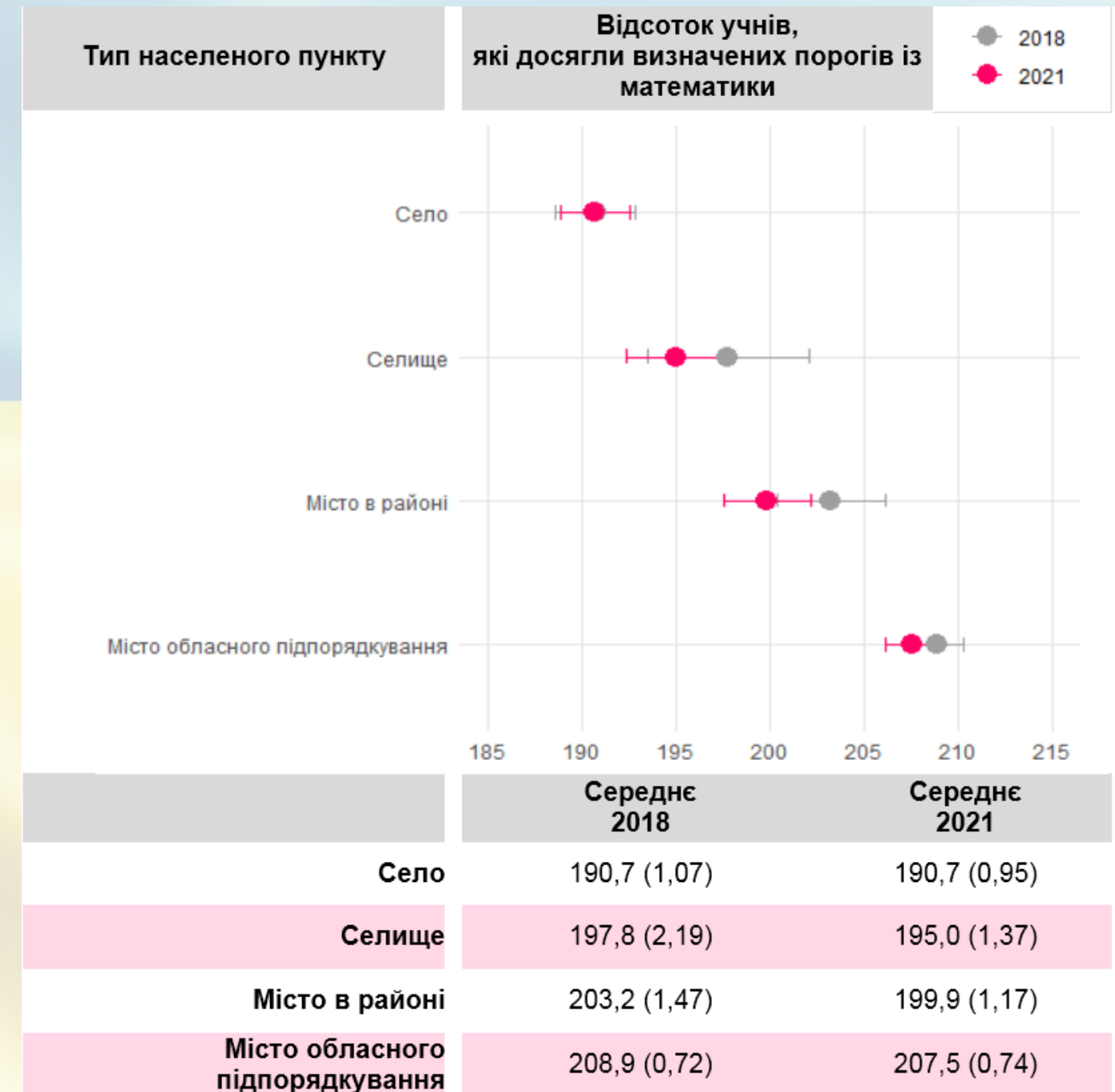
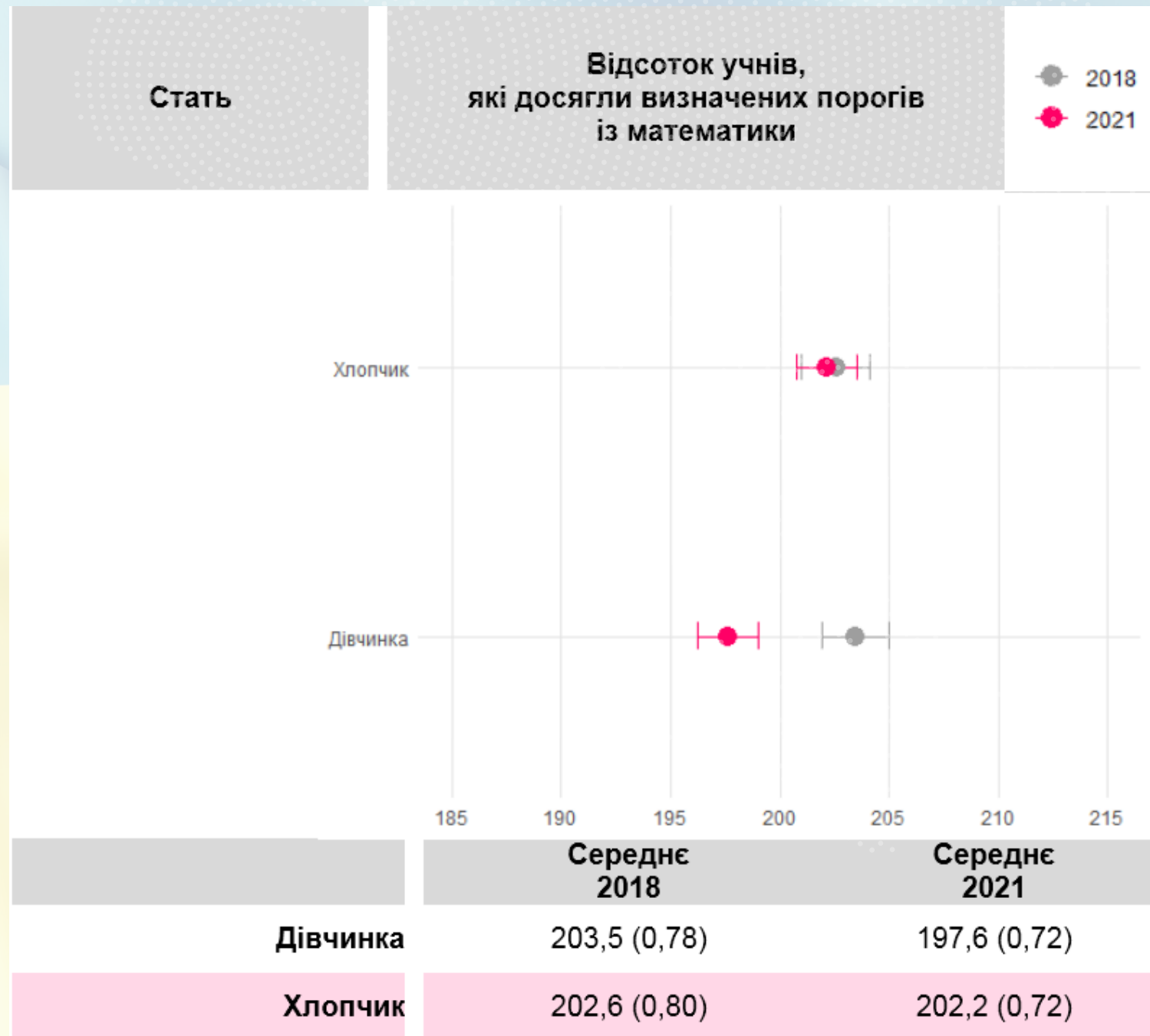
НАВЧАЛЬНІ РОЗРИВИ (learning gaps) – значна та стійка різниця в академічній успішності між різними групами (категоріями) учнів:

- з родин із вищими та нижчими доходами,
- із сільської й міської місцевості,
- хлопцями й дівчатами,
- тими, хто мали доступ до комп'ютерів / інтернету, і тими, хто цього не мали
- тими, які перебували в зоні активних бойових дій / на тимчасово окупованих територіях, та тими, хто не стикався із цим, тощо.

ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ ДАНІ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ (ЗЗМЯПО)

НАВЧАЛЬНІ РОЗРИВИ, ВИЯВЛЕНІ ЗЗМЯПО

НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ ПОГЛИБЛЮЮТЬ НАВЧАЛЬНІ РОЗРИВИ!

РЕЗУЛЬТАТИ PISA-2018:

- 3 роки різниці в результатах учнів із високим і низьким показниками соціально-економічного статусу
- 2 роки різниці в результатах учнів із малих сіл і великих міст
- 1 рік різниці в результатах із читання учнів та учениць

PISA НЕ ДОСЛІДЖУЄ ІНШІ УРАЗЛИВІ КАТЕГОРІЇ УЧНІВ УКРАЇНИ

- ті, хто проживають / проживали на тимчасово окупованих територіях;
- ті, хто проживають / проживали в зонах активних бойових дій;
- ті, хто втратили батьків, рідних;
- ті, чиї школи були зруйновані;
- ті, хто виїхали за кордон і втратили зв'язок із закладом освіти в Україні
- ...

НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ МАЮТЬ КУМУЛЯТИВНИЙ ЕФЕКТ

Навчальні втрати (**learning loss**) мають тенденцію до накопичення й поглиблення (**кумулятивний ефект**) у разі відсутності вчасних і ефективних заходів із їх подолання (надолуження прогалин).

Доведено об'єктивними валідними даними:

- Навчальні втрати в початковій школі відгукнуться ще більшими проблемами на наступних рівнях освіти.
- Навчальні втрати на рівні школи загалом позначаються в успішності індивіда й країни в перспективі на десятиріччя.

НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ ЯК НЕДОСЯГНЕННЯ ПЕРЕДБАЧУВАНИХ / ПРОГНОЗОВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Для визначення рівня навчальних втрат (learning loss) **критично важливим** є:

- наявність чіткого уявлення про стандарти, яких мають досягати учні на рівні певних класів / циклів;
- наявність даних про «типову» успішність учнів на кожному етапі навчання.

” ... держава не володіє інформацією щодо реального впливу карантину на рівень знань у розрізі усіх регіонів. Як результат, держава не може приймати адекватних рішень для адаптації програм та надолуження втраченого.

"Здоров'я та освіта: як пандемія COVID-19 вплинула на доступ до публічних послуг в Україні" <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Analitchnyy-oglyad.pdf>

ЯК ВИМІРЮВАТИ НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ, НАВЧАЛЬНІ РОЗРИВИ

- стандартизовані освітні оцінювання на всіх / ключових етапах навчання
- загальнодержавні / міжнародні моніторинги якості освіти на репрезентативних вибірках (наприклад, PISA, ДоСЕН, ЗЗМЯПО)
- локальні моніторинги успішності окремих категорій учнів в опануванні окремими предметами / інтегрованими курсами, розділами / темами
- централізовані онлайн-платформи для вимірювання навчальних втрат і надолуження навчального матеріалу

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВТРАТ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Організація додаткового року навчання для всіх учнів або для учнів, які мають низькі результати освітніх оцінювань

Організація індивідуальних та/або групових занять з учнями, які мають низькі результати освітніх оцінювань

Перегляд освітніх програм із метою їх адаптації до освітніх потреб учнів

Розроблення додаткового якісного освітнього контенту, акцентованого на темах, що потребують надолуження

Забезпечення курсів для вчителів із питань ефективних технологій подолання навчальних втрат

Посилення шкільної автономії й утвердження колабораційних практик у педагогічних колективах

ПРИКЛАД РІШЕННЯ:
ДІАГНОСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ
РОЗРОБЛЕНІ МЕЖАХ
ПРОЄКТУ «СУПРОВІД
УРЯДОВИХ РЕФОРМ В
УКРАЇНІ» (SURGE)

ВШО

- Українська мова, математика
- Класи: 5, 7, 9 (за результатами навчання в 3-4, 5-6, 7-8 класах)
- Первинне + вторинне діагностування
- Рекомендації для учнів / учениць за результатами виконання завдань у розрізі
- Звіти за результатами виконання завдань для учнів / учениць, а також учителів / учительок

Українська мова. 5 клас. Первинне діагностичне тестування

Діагностичні тести з української мови створені, щоб допомогти виявити ті з тем, що вивчалися в 3-4 класах, над якими учням/ученицям потрібно додатково попрацювати, щоб надолужити прогалини в знаннях і вміннях.

Ви записані на цей курс

Переглянути курс

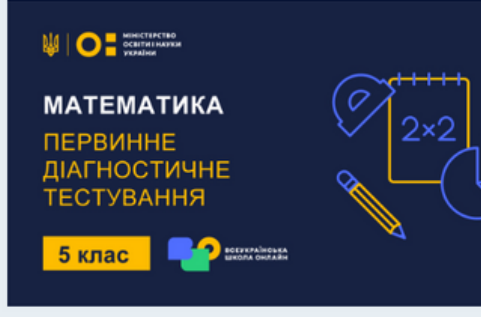

Математика. 5 клас. Первинне діагностичне тестування

Діагностичні тести з математики створені, щоб допомогти виявити ті з тем, що вивчалися в 3-4 класах, над якими учням/ученицям потрібно додатково попрацювати, щоб надолужити прогалини в знаннях і вміннях.

Ви записані на цей курс

Переглянути курс

ПЕРВИННЕ ДІАГНОСТИЧНЕ ТЕСТУВАННЯ

(виконання тестів)

РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

(спілкування з учителем / учителькою, перегляд навчальних відео в інтернеті тощо)

ВТОРИННЕ ДІАГНОСТИЧНЕ ТЕСТУВАННЯ

(виконання тестів)

УСПІШНЕ Й УПЕВНЕНЕ НАВЧАННЯ

Час діяти!

ЗНИЖЕННЯ ВВП

у середньому
на **1,5%**
протягом XXI ст.

” Втрата **однієї третини року** (...) навчання лише для учнів, які постраждали від закриття (шкіл) на початку 2020 року, за історичними даними, знизить ВВП країн в середньому на **1,5% протягом решти століття**. Якщо після відкриття школи (...) не будуть відповідати стандартам, які вони мали до пандемії, вплив на майбутній економічний добробут буде пропорційно більшим.

OECD 2020 | *The Economic Impacts of Learning Losses* <https://www.oecd.org/education/The-economic-impacts-of-coronavirus-covid-19-learning-losses.pdf>

ПАНДЕМІЯ

1-35%

РІВЕНЬ РОЗРИВУ

” ... пандемія постійно посилювала нерівність у навчанні. Рівень розриву різко коливався від **менше 1 % до понад 35 %**, причому для старших учнів цей показник був значно вищим, що свідчить про те, що закриття шкіл через пандемію разом з іншими потрясіннями, пов'язаними з нею, могло призвести до перешкоди багатьом підліткам у навчанні

Moscoviz L., Evans D.K. (2022) *Learning Loss and Student Dropouts during the COVID-19 Pandemic: A Review of the Evidence Two Years after Schools Shut Down*. CGD Working Paper 609. Washington, DC: Center for Global Development.
<https://www.cgdev.org/publication/learning-loss-and-student-dropouts-during-covid-19-pandemic-review-evidence-two-years>

Час діяти!

ЗНИЖЕННЯ

на **37** балів
у читанні

” У середньому в країнах ОЕСР пропуски деяких уроків асоціювалися зі зниженням на **37 балів у читанні** (...) Взаємозв'язок між прогулом і низькою успішністю може приймати різні форми. Наприклад, учні, які пропускають школу, утрачають можливості для навчання, а учні, які мають труднощі з навчанням, можуть мати менше бажання відвідувати школу регулярно.

Results PISA 2018 (v.III) What School Life Means for Students' Lives <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/d72b946cen/index.html?itemId=/content/component/d72b946c-en>

ЗНИЖЕННЯ

річного доходу
до **1400 \$**

” COVID-19 може призвести до втрати **від 0,3 до 0,9 років** шкільного навчання (...). (Сьогоднішні) учні можуть зіткнутися в середньому зі зниженням річного доходу до **1400 \$**. У перерахунку на поточну вартість це становить **до 25 000 \$** втраченого заробітку протягом типового трудового життя. У всьому світі закриття школи на 5 місяців може призвести до втрат у навчанні, поточна вартість яких становить **10 трильйонів \$**.

Azevedo, J.P., Hasan, A., Goldemberg, D., Iqbal, S.A., and Koen, G. 2020. Simulating the Potential Impacts of COVID-19 School Closures on Schooling and Learning Outcomes: A Set of Global Estimates. Policy Research Working Paper No. 9284. World Bank, Washington, DC <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33945>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ